

Europos Parlamento nariai Andrius Kubilius ir Rasa Juknevičienė paskutinėje šiais metais savaitės apžvalgoje aptarė svarbiausius įvykius šalyje ir pasaulyje, taip pat diskutavo apie kitąmet vyksiančius šalies prezidento rinkimus.

R.Juknevičienės teigimu, baigiasi labai permainingi metai, tačiau laukia dar labiau permainingi ir dar labiau neaiškūs metai.

Pokalbio metu europarlamentarai įvykius vertino per Lietuvos Prezidento rinkimų prizmę.

Ji pažymėjo, kad daugiau galime keisti Europos Sąjungoje bandydami burti daugumą už Ukrainą bei kitus esminius egzistencinius dalykus.

„Lietuvos situacijoje lietuviai gali daryti įtaką ir stovėti pozicijose, kurios gali daug ką nulemti“, – sakė EP narė.

A.Kubilius nuoširdžiai palinkėjo žmonėms taikos ir saugumo.

„Tikriausiai pirmi metai, kai žiūrint į ateinančias šv. Kalėdas ir galvojant, ką palinkėti žmonėms, nuoširdžiai norisi palinkėti taikos ir saugumo. Tai yra nuoširdus linkėjimas ir nuoširdus noras“, – kalbėjo europarlamentaras.

Pasak jo, situacija nėra paprasta. Ji reikalauja ne tik grėsmių įvardijimo, kas jau yra padaryta, bet ir reikalauja labai aiškaus supratimo, ką turime daryti, kad tų grėsmių būtų mažiau.

A.Kubiliaus teigimu, svarbu galvoti ne tik, ką daryti stiprinant Lietuvos saugumą, bet ir kaip stiprinti savo veikimą tarptautinėje erdvėje.

„Turime įvertinti dabartinę situaciją: kaip Lietuvos Vyriausybė, užsienio reikalų ministras, premjerė veikloje išnaudoja turimus instrumentus. Taip pat ir Prezidentas, kuris šiuo metu yra Briuselyje ypatingos svarbos Vadovų Taryboje, kur sprendžiama, ar pradėti derybas dėl narystės Europos Sąjungoje su Ukraina ir Moldova“, – sakė A. Kubilius.

Svarstydamas, kaip atrodys Lietuva po prezidento rinkimų, jis teigė, kad per šiuos penkerius metus Lietuva Prezidento institucijos tarptautinėje veikloje neišnaudojo.

„Prezidentas G. Nausėda, apsisprendamas, kad vėl kandidatuos, kalbėjo, ką pavyko nuveikti, bet išvardino tik Vyriausybės padarytus darbus. Nebuvo nei žodžio apie užsienio ir saugumo politiką, kuri yra konkreti ir išimtinė Prezidento atsakomybė. Galima pasidžiaugti NATO viršūnių susitikimu Vilniuje, bet tarptautinėje žiniasklaidoje politinė prasme jis vadinamas

nesėkmingu politine prasme“, – komentavo europarlamentaras.

Anot jo, žiūrint į tarptautinę politiką, iššūkius, su kuriais susiduria Europos Sąjunga, kai Vadovų Taryboje sprendžiama daugelis klausimų, Lietuvos nelabai matėsi ir nesimatys.

A.Kubilius atkreipė dėmesį, kad į Europos Vadovų Tarybą grįžta Donaldas Tuskas, kaip Lenkijos Premjeras.

„Matome didelį jo aktyvumą bandant spręsti aklavietę dėl Vengrijos. Taip turėtų atrodyti ir Lietuva, jei ji būtų Vadovų Taryboje tinkamai atstovaujama. Deja, bet mes šiandien to neturime. Todėl aš į Prezidento rinkimus žiūriu kaip į labai svarbų momentą. Gali būti, kad ateityje Lietuvos prezidentai nebus labai reikšmingi užsienio politikoje ir nerasdami sau veiklos valstybės gyvenime bandys dirbtinai susireikšminti. Lietuvoje prezidento rinkimai gali tapti populistinių varžybų arena“, – svarstė europarlamentaras.

R.Juknevičienė pritarė, kad atsidaręs galimybių langas Lietuvai, kai mūsų klausėsi, gali užsidaryti.

„Vėl galime būti tokie truputį marginalizuoti. Prezidentas, net jei atėjo be jokios patirties užsienio politikoje, per šitą penkerių metų laikotarpį tikrai galėjo parodyti savo gebėjimus bei galimybes, bet to neįvyko. Vykstant geopolitiniais lūžiams, kai viskas, kas vyksta, nepriklauso nuo mūsų, reikia ypatingai gerai laikyti vairą savo rankose, telkti visuomenę. Prezidentas, deja, nebuvo telkiantis“, – sakė EP narė.

Jos manymu, prezidentui G. Nausėdai dabar svarbu sutelkti tą rinkėjų dalį, kuriai, deja, nesvarbi užsienio politika, todėl jis kalba apie Vyriausybės atliktus darbus, priskirdamas juos sau, nes žmonėms norisi girdėti apie jų reikalus, kas taip pat svarbu.

„Kiti Prezidento rinkimų kandidatai taip pat nekelia Ukrainos klausimo. O mūsų darbas yra apie tai su žmonėmis atvirai kalbėti“, – kalbėjo R. Juknevičienė.

EP narys A. Kubilius pritarė, kad tai yra geopolitinio lūžio metai.

„Europos Parlamente matome stringančią Ukrainos galimybę pasiekti pergalę, todėl, kad Vakarai per mažai ją remia. Vakaruose sukeliama tokia reakcija, kad jau nebereikia Ukrainos remti, nes vis tiek nelaimėsime. Yra labai svarbu imtis lyderystės formuluoti tam tikras nuostatas. Dabar paaiškėjo, kad karas bus ilgesnis, sunkesnis. Todėl reikia telkti Vakarų paramą mobilizuojant Vakarų ekonomiką, neužtenka atiduoti tai, kas buvo sukaupta sandėliuose. Reikia mobilizuoti artilerijos, tankų, dronų gamybą“, – pažymėjo europarlamentaras.

Jis akcentavo, kad Lietuva yra nedidelė, bet jei turi reikšmingų ir suprantamų idėjų, gali ir privalo burti bendraminčių koalicijas: Baltijos valstybių, kartu su Šiaurės valstybėmis, su Centrine Europa ar bent jos dalimi. Tam, kad galėtume įtikinti didžiąsias Vakarų valstybes: Vokietiją, Prancūziją ar JAV. „Aš iš Prezidento tokių pastangų nematau. Ir tai Lietuvai yra didelis praradimas“, – sakė A. Kubilius.

R.Juknevičienė pažymėjo, kad kita su užsienio politika susijusi svarbi aktualija yra rinkimai Lenkijoje ir išpūdinga Donaldo Tusko vadovaujamos koalicijos pergalė. Jos nuomone, ši Lenkijos Vyriausybė bus palanki Lietuvai.

„Nuo tada, kai ji prieš dešimt metų buvo valdžioje, pasikeitė geopolitinė situacija. Tuometinė Vyriausybė turėjo iliuziją, kad Lenkija, nemaža valstybė, eis kartu su vokiečiais bei prancūzais ir Rusijos faktorius atrodė tuomet ne toks svarbus. Dabar į Lenkiją žiūrime kaip į valstybę, kuri gali telkti Europos Sąjungos kontekste į ambicingesnę politiką Ukrainos ir Rusijos atžvilgiu“, – svarstė ELP frakcijos vicepirmininkė.

Pasak jos, tokios asmenybės, kaip Radekas Sikorskis, kuris yra pasaulinio lygio politikas, ir Gabrielius Landsbergis, kuris per ketverius metus pasidarė žvaigždė Europos užsienio politikos srityje, su ryškia, aiškiai formuluojama, tvirta laikysena, gali pradėti kurti branduolį visiems A. Kubiliaus paminėtiems dalykams.

EP narys priminė, kad su Radeku Sikorskiu jie dirba vienoje politinėje grupėje ir jis tikrai nusiteikęs bendrauti su Lietuvos Užsienio reikalų ministru Gabrieliumi Landsbergiu.

„Lenkija grįžta su Donaldu Tusku ir Radeku Sikorskiu į Europą. Buvusios Lenkijos Vyriausybės laikysena Rusijos bei paramos Ukrainai atžvilgiu buvo labai aiški ir tvirta. Problema buvo Lenkijos prasti santykiai su Europos Sąjunga. Lenkija negalėjo realizuoti to, ko mes iš jos tikėjomės, kad ji bus mūsų regiono ir mūsų regiono reikalų lyderė Europos mastu. Dabar atėjo į valdžią politinė jėga, kuri turi tokias pat tvirtas politines nuostatas Rusijos ir Ukrainos atžvilgiu ir gerą reputaciją Europos Sąjungoje. Lenkijos įtaka Briuselio ir Berlyno veiksams gali būti labai reikšminga“, – teigė A. Kubilius.

Baigdami pokalbį EP nariai palinkėjo visiems gražių šv. Kalėdų ir gerų, taikių metų.

Paskutiniame metų pokalbyje – apie rinkimus: Donaldo Tusko koalicijos pergalę Lenkijoje ir artėjančius Lietuvoje

